

soite

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Mellersta Österbottens välfärdsområde

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen konserniohje

Aluevaltuuston 14.11.2022 hyväksymä

Voimassa X.X.2022 lukien

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen konserniohje	1
1. Konserniohjeessa käytetyt käsitteet	4
1.1. Hyvinvointialue	4
1.2. Hyvinvointialuekonserni	4
1.3. Omistajuus	4
1.4. Määräysvalta	4
1.5. Konserniyhteisö, emoyhteisö ja tytäryhteisö	5
1.6. Konsernijohto	5
1.7. Omistajaohjaus	5
2. Hyvinvointialueen omistajapolitiikka sekä hyvä hallinto- ja johtamistapa	6
3. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	6
4. Soveltamisala	7
5. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	7
6. Konserniohjeen sitovuus	8
7. Omistajaohjauksen periaatteet ja toimintamallit Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella	8
7.1. Omistajaohjauksen yleiset periaatteet	9
7.2. Seuranta ja tiedonsaanti	10
7.3. Aktiivisuus ja osallistuminen	10
8. Toimivallanjako konserniohjauksessa	11
8.1. Yleiset periaatteet	11
8.2. Aluevaltuuston tehtävät	11
8.3. Aluehallituksen tehtävät	12
8.4. Hyvinvointialuejohtajan tehtävät	13
9. Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinta ja nimittäminen	14

10. Konserniraportointi.....	15
10.1. Toiminnan ja talouden suunnittelu.....	15
10.2. Yhteisöjen lainanotto ja vakuuttaminen.....	15
10.3. Osavuosikatsaukset.....	16
10.4. Konsernitilinpäätös	16
10.5. Konserniyhteisöjen tilikausi	16
10.6. Konsernissa sovellettavat tilipuitteet ja tilinpäätöskaavat.....	16
10.7. Kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteet.....	17
11. Keskitetyt konsernitoimet.....	17
11.1. Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus	17
11.2. Hankintoja koskevat ohjeet	17
12. Hyvinvointialuekonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta	18
12.1. Konsernin valvonta ja riskienhallinta	18
12.2. Tilintarkastajan valinta	19
12.3. Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa	19
13. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet	20
14. Tietohallinto ja tietosuojat	21
15. Tiedottaminen ja viestintä konsernia koskevissa asioista	22

Liite: Luettelo hyvinvointialueen konserniin kuuluvista yhteisöistä

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen konserniohje

1. Konserniohjeessa käytetyt käsitteet

1.1. Hyvinvointialue

Tässä konserniohjeessa hyvinvointialueella tarkoitetaan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialuetta. Hyvinvointialue on hyvinvointialuelain (611/2021) mukainen julkisoikeudellinen organisaatio, joka järjestää alueellaan sille laissa säädetyt tehtävät (sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi). Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimintaa ohjaavat lainsäädännön asettamat vaatimukset ja velvoitteet sekä yleinen hyvä tapa ja sen mukaiset periaatteet. Hyvinvointialueen toimintaa ohjataan myös sen hallintosäännössä asetetuilla määräyksillä ja sisäisillä ohjeilla sekä hyvinvointialueen hallinnon päätöksillä, jotka vaikuttavat osaltaan myös konserniohjaukseen.

1.2. Hyvinvointialuekonserni

Konsernikäsite tarkoittaa konserniohjeessa hyvinvointialueen määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamaa kokonaisuutta. Määräysvalta perustuu omistajuuteen sekä määräysvaltaan. Hyvinvointialuekonsernin käsite on määritelty hyvinvointialuelain 4 §:ssä, jonka mukaan hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa konsernin. Määritelmä vastaa kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernin määritelmää. Soveltuvien osien konserniohje sitoo myös osakkuusyhteisöjä.

1.3. Omistajuus

Omistajuus on peruste, jonka mukaisesti Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue emoyhteisönä käyttää määräysvaltaansa yksin tai yhdessä muiden kanssa tytäryhteisöissä, osakkuusyhteisöissä, säätiöissä tai muissa hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa yhteisöissä.

1.4. Määräysvalta

Määräysvallalla tarkoitetaan tässä konserniohjeessa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n mukaista määräysvaltaa. Kirjanpitolain mukaisesti omistajayhteisön katsotaan käyttävän määräysvaltaa toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos:

1. kirjanpitovelvollisella on hallussaan enemmän kuin puolet kohdeyrityksen osakkeiden tai osuuk-sien äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen;
2. Kirjanpitovelvollisella on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituk-sessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu ääntenenemmistö; tai
3. kirjanpitovelvollinen muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyrityksessä.

1.5. Konserniyhteisö, emoyhteisö ja tytäryhteisö

Konserniyhteisön, emoyhteisön ja tytäryhteisön käsitteet määräytyvät tässä konserniohjeessa kirjan-pitolain 1 luvun 6 §:n perusteella, jossa on viitattu kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n mukaiseen määräysval-lan käyttämiseen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on konsernin emoyhteisö ja sen tytäryhteisöjä ovat kaikki ne yhteisöt tai säätiöt, joissa hyvinvointialue joko yksin tai yhdessä muiden kanssa käyttää määräysvaltaa.

1.6. Konsernijohto

Konsernijohtoon kuuluvat hyvinvointialuelain 50 §:n mukaisesti hyvinvointialueen hallitus, hyvinvoin-tialuejohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa hyvinvoin-tialuekonsernin omistajaohjauksen toteutuksesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hal-lintosäännössä toisin mainita.

1.7. Omistajaohjaus

Hyvinvointialuekonsernin omistajaohjauksesta on säädetty hyvinvointialuelain 48 §:ssä. Sen mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötä-vaikuttaa yhtiön tai muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamisso-pimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilö-valintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

2. Hyvinvointialueen omistajapolitiikka sekä hyvä hallinto- ja johtamistapa

Hyvinvointialueen omistajapolitiikka tarkoittaa omistajastrategian valintaa ja sen onnistumisen arviointia. Lisäksi omistajapolitiikka tarkoittaa myös konserniohjausta, joka perustuu edellisessä luvussa määriteltyyn omistukseen kuuluvan määräysvallan käyttämiseen.

Omistajapolitiikan tavoitteina on turvata hyvinvointialueen toimintaa pitkäaikaisesti sekä varmistaa pääoman käyttämisen, omaisuuden hankkimiseen ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systematiikkaa, pitkäjänteisyyttä ja pääomien käyttämisen tehokkuutta.

Hyvinvointialueen omistajapolitiikassa määritellään hyvinvointialueen strategialle tärkeät omistukset, asetetut tavoitteet, määritelty palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritetään vastuut omaisuuden käyttämisessä ja omistamiseen liittyvästä raportoinnista.

Kaikessa toiminnassaan konserniyhteisön tulee noudattaa hallintolain 2. luvussa mainittuja hyvän hallinnon periaatteita sekä hyvää yleistä hallintotapaa. Lisäksi omistajaohjauksessa noudatetaan osakeyhtiölainsäädännön asettamia vaatimuksia johtamistavalle ns. Corporate Governance - säännöksiä. Omistajan tulee kohdella kaikkia konserniin kuuluvia yhteisöjä, tytäryhteisöjä, säätiöitä ja osakkuusyhteisöjä tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti suorittaessaan omistajaohjaukseen liittyviä toimenpiteitä.

Yhtiötetyn toiminnan tulee lähtökohtaisesti pyrkiä tuottamaan osakeyhtiölain mukaisesti voittoa omistajalleen. Yhtiötetyn toiminnan tarkoituksena voi olla myös synergiaetujen hankkiminen hyvinvointialuekonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toiminnassa tai jokin muu erikseen sovittava tarkoitus. Kunkin tytäryhteisön osalta tavoitteet määritellään omistajaohjauksessa.

Hyvinvointialueen konserniohje tulee merkitä tiedoksi saatetuksi myös tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen hallituksissa.

3. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Hyvinvointialuelain 22 §:ssä on määritetty hyvinvointialueen aluevaltuustolle kuuluvat tehtävät. Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa. Valtuuston tehtäviin kuuluu päättää esimerkiksi hyvinvointialuestrategiasta, hallintosäännöstä

sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hyvinvointialuelain 41 §:n mukaisesti hyvinvointialueen strategiassa on otettava huomioon omistajapolitiikka.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen omistajaohjauksen strategisen toimintamallin muodostavat hyvinvointialuestrategia, konserniohje sekä muut strategiat ja periaatteet. Tällä tarkoitetaan muun muassa talouden ja investointien suunnittelua.

Konserniohjeella luodaan puitteet hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle hyvinvointialueen tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on pyrkiä konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseen, hyvinvointialueen konserniyhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen sekä tiedonkulun tehostamiseen.

4. Soveltamisala

Konserniohje koskee Keski-Pohjanmaan hyvinvointialuetta ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjä sekä säätiöitä.

Tämä konserniohje koskee paitsi olemassa olevia konsernin osia ja tytäryhteisöjä, niin myös uusia mahdollisesti perustettavia tai muilla tavoilla syntyviä tytär- tai osakkuusyhteisöjä.

Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, säätiöt ja osakkuusyhteisöt on lueteltu tämän konserniohjeen liitteessä, joka pidetään ajantasaisena tarkastamalla sen sisältö vuosittain teknisenä toimenpiteenä.

5. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään hyvinvointialueen määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa sekä muiden konserniyhteisöjen näitä vastaavissa toimielimissä.

Osakkuusyhteisöjen osalta hyvinvointialueen edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohje käsitellään myös osakkuusyhteisöjen toimielimissä.

6. Konserniohjeen sitovuus

Hyvinvointialuekonsernissa hyväksytyä konserniohjetta noudatetaan kaikissa konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksistä tai säännöistä muuta johdu. Soveltuvin osin konserniohjetta pyritään soveltamaan myös osakkuusyhteisöissä.

Käyttäessään omistajaohjausta hyvinvointialueen tulee ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää sillä tavoin, että yhteisön päätös tai toimenpide olisi omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle taholle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella, eikä myöskään aiheuttamaan vahinkoa.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa noudetaan näiden ohjeiden sijaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti, esimerkiksi sähköpostilla, konsernijohdolle, jotta ristiriita voidaan asianmukaisella ja tehokkaalla tavalla korjata.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai hyvinvointialueen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Liikesalaisuuden piiriin kuuluvat ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään emoyhteisönä toimivalla hyvinvointialueella salassa pidettävänä.

7. Omistajaohjauksen periaatteet ja toimintamallit Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Omistajaohjauksen käsite on määritelty hyvinvointialuelain 48 §:ssä ja sen sisältö on mainittu tämän konserniohjeen 1. luvussa otsikon *omistajaohjaus* alla. Samassa yhteydessä tässä konserniohjeessa on määritetty määräysvallan ja omistajuuden käsitteet.

Onnistunut ja toimiva omistajaohjaus edellyttää, että omistajaohjauksessa noudatetaan konsernitasoisesti yhdenmukaisia tapoja, käytäntöjä ja periaatteita. Tässä konserniohjeen luvussa on mainittu

oleellimmat omistajaohjauksessa käytettävät periaatteet. Tämän luvun periaatteita noudetaan soveltuvien osin myös hyvinvointialueen määräysvallassa olevissa säätiöissä tai muissa yhteisöissä, vaikka omistajaohjauksella pyritäänkin ensisijassa asettamaan tavoitteita ensisijaisesti yhtiömuodossa tapahtuvan toiminnan ohjaukseen.

7.1. Omistajaohjauksen yleiset periaatteet

Hallintosäännön mukaan aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen omistajaohjauksen keskeiset periaatteet ovat seuraavat:

1. **Yhteinen konserni.** Soite-konsernin toimintaa ohjataan yhtenä kokonaisuutena ja yhtäläisin perustein. Tytäryhteisöiltä edellytetään ratkaisuja, jotka ovat omistajan strategisten tavoitteiden mukaisia.
2. **Kustannustehokkuus ja taloudellisuus.** Konsernin toiminnan tulee olla kustannustehokasta ja taloudellista. Omistajaohjauksella tulee varmistaa, että tytäryhteisö tukee omistajan taloudellista ja kustannustehokasta toimintaa.
3. **Omistamisen tarpeen määrittää perustehtävä.** Omistamisen keskiössä on perustehtävä ja sen toteuttaminen. Omistaminen ei ole hyvinvointialueelle itseisarvo sinänsä vaan omistaminen tulee olla perusteltua perustehtävän toteuttamisessa onnistumisen kautta.
4. **Aktiivista omistajuutta ja raportointia.** Hyvinvointialue on aktiivinen omistaja, joka käyttää päämäärätietoisesti omistajaohjausta yhteisöissään. Näin hyvinvointialue varmistaa, että tytäryhteisöissä otetaan huomioon konsernin kokonaisuus, ja että muissa yhteisöissä toiminta vastaa Soiten tarpeita ja etua. Tytäryhteisöiltä edellytetään säännöllistä ja aktiivista raportointia omistajilleen.

Omistajuuden tavoitteena on tuottaa palveluita hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvissa asioissa tai muiden hyvinvointialueelle mahdollisesti tarpeellisten palvelujen tuottamiseen yhtiömuodossa.

Omistajaohjauksessa pyritään siihen, että se on tarkoituksenmukaista ja että konserniyhteisöjä kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti. Konsernijohdossa on käytössä syrjimättömyyden periaate, jota noudatetaan tarkasti. Viestinnässä noudetaan asiallisen sekä hyvän ja selkeän kielenkäytön vaatimuksia. Toiminnassa emoyhtiö korostaa hyvää henkilöstöhallintoa ja edellyttää samaa myös hyvinvointialuekonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja niiden johdolta.

Hyvinvointialueen odotuksena on, että yhtiöiden tuottamat palvelut ovat kustannustehokkaita ja ta-
loudellisia. Lisäksi yhteisöjen on pyrittävä kannattavuuteen, noudattamaan hyvän hallinnon periaat-
teita, jotka tarkoittavat paitsi osakeyhtiölainsäädännön Corporate Governance – periaatteita niin
myös julkisyhteisöille hallintolaissa ja sitä täydentävässä lainsäädännössä asetettuja hallintoon kuulu-
via yleisiä periaatteita. Tällaisia periaatteita ovat esimerkiksi hallinnon avoimuuden ja läpinäkyvyyden
periaatteet, joiden perusteella yhtiöiden on raportoitava ja annettava tietoja hyvinvointialueelle esimer-
kiksi taloudellisesta suoriutumisestaan, strategioistaan ja riskien arvioinnista. Omistajaohjauksen keskei-
nen periaate on avoimuus. Avoimuudella tarkoitetaan sitä, että hyvinvointialue kertoo hyvinvoin-
tialuekonserniin kuuluville yhteisöille avoimesti odotuksistaan. Avoimuuden on toimittava myös toiseen
suuntaan niin, että konserniin kuuluvat yhteisöt raportoivat toiminnastaan hyvinvointialueelle. Keskeisiin
periaatteisiin kuuluu myös, että yhteisöt toimivat vastuullisesti ja noudattavat toiminnassaan kulloinkin
voimassa olevaa lainsäädäntöä laillisuusperiaatteen mukaisesti.

7.2. Seuranta ja tiedonsaanti

Hyvinvointialueen konsernijohto ja konsernijohtoon valtuuttamat toimielimet tai viranhaltijat seuraa-
vat hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa. Seurannan toteuttamisessa käytettäviä
toimintatapoja ovat esimerkiksi tapaamiset yhteisöjen johdon ja konsernivalvonnasta vastaavien hen-
kilöiden kesken sekä säännöllinen ja riittävä raportointi. Viranhaltijoilla, konsernijohtolla, toimieli-
millä sekä hyvinvointialueen luottamushenkilöillä on laajat tietojensaantioikeudet liittyen konserniyh-
teisöjen toimintaan. Luottamushenkilöille hyvinvointialuelain 83 §:n perusteella kuuluvaa tietojen-
saantioikeutta voivat kuitenkin rajoittaa lainsäädännön asettamat salassapitosäännökset sekä erilai-
set liikesalaisuuksien luovutuskiellot.

7.3. Aktiivisuus ja osallistuminen

Hyvinvointialueen tulee toimia omistajana aktiivisesti ja sillä on oikeus vaikuttaa erilaisilla tavoilla
omistamiensa yhteisöjen toimintaan. Omistajaohjauksessa on kuitenkin otettava huomioon pakotta-
van lainsäädännön vaatimukset.

Hyvinvointialue emokonsernina osallistuu aktiivisesti konserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoon ja
omistajaohjaukseen. Aktiivisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä hyvinvointialueen osallistumista

esimerkiksi konserniyhteisöjen yhtiökokouksiin ja muita toimia, jotka hyvinvointialueella on omistajuutensa perusteella mahdollista toteuttaa esimerkiksi neuvojen ja ohjeiden antaminen konserniyhteisöille.

Aktiivisen omistajaohjauksen tueksi tarvitaan ajantasaiset tiedot ja raportit yhteisöjen taloudellisesta tilasta ja strategioista. Hyvinvointialueen aktiivinen omistajaohjaus tarkoittaa myös osallistumista hallitusten jäsenten nimittämiseen ja valintaprosessiin yhtiökokouksissa. Hyvinvointialueen edustajien tulee osallistua kokouksiin paitsi aktiivisesti myös huolellisesti valmistautuneina.

8. Toimivallanjako konserniohjauksessa

8.1. Yleiset periaatteet

Konserniohjauksessa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaisesti toimivaltaa konserniohjauksen osalta on jaettu eri hyvinvointialueen toimielimille ja viranhaltijoille. Toimivallanjaolla pyritään selkeyttämään konserniohjauksessa kunkin toimielimen määräysvallan rajoja sekä omalta osaltaan parantamaan konserniohjauksen tarkoituksenmukaisuutta, laillisuutta, avoimuutta, joustavuutta ja tehokkuutta.

Toimivassa konserniohjauksessa on pyrittävä riittävään yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen hyvinvointialuekonsernin sisällä, johon emoyhteisössä pyritään määrittämällä toimivallan rajat mahdollisimman selkeästi, tarkoituksenmukaisesti ja saavutettavalla tavalla.

Hyvinvointialueen hallintosäätö määrittää hyvinvointialueen toimielinten, viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tehtävät ja aseman konserniohjauksessa.

8.2. Aluevaltuuston tehtävät

Hallintosäännön 19 § mukaan aluevaltuusto päättää:

1. hyvinvointialuestrategiasta; sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiasta ja pelastustoimen palvelutasopäätöksestä;
2. hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
3. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;

4. liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
5. varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista;
6. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
7. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista, jollei jäljempänä toisin säädetä;
8. takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
9. hyvinvointialueen tilintarkastajien valitsemisesta;
10. tilivelvollisten nimeämisestä;
11. hyvinvointialueen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
12. muista aluevaltuuston päätettäviksi säädettyistä ja määrättyistä asioista.

8.3. Aluehallituksen tehtävät

Hallintosäännön 20 § mukaan aluehallituksen tehtävänä on:

1. vastata hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta;
2. vastata aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
3. valvoa hyvinvointialueen etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa hyvinvointialuetta ja käyttää sen puhevaltaa;
4. edustaa hyvinvointialuetta työnantajana ja vastata hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta;
5. vastata hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta;
6. vastata hyvinvointialuekonsernin omistajaohjauksesta sekä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen muiden tuottajien ohjauksesta ja valvonnasta;
7. huolehtia hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä;
8. huolehtia hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen järjestämisestä;
9. vastata järjestämisvastuun toteutumisesta;
10. päättää osakeyhtiön perustamisesta sekä osakkeiden ostamisesta;
11. päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, jollei viran perustaminen kuulu lain tai hallintosäännön mukaan aluevaltuuston toimivaltaan;

12. päättää hyvinvointialuejohtajaa koskevista henkilöstöhallinnollista asioista, jollei hallintosäännössä toisin määrätä;
13. vahvistaa hinnat ja maksut aluevaltuuston vahvistamien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti, jollei hallintosäännössä toisin määrätä;
14. vastaa tiedonhallinnan ja arkistotoimen järjestämisestä;
15. päättää hyvinvointialueen toimialojen erityislainsäädännössä edellytetyistä vastuuviranhaltijoista;
16. päättää hankinnoissa noudatettavista yleisistä perusteista ja hyväksyy hyvinvointialueen hankintasäännön;
17. päättää lainanotosta valtuuston talousarviossa tai erikseen tekemän päätöksen asettamissa rajoissa;
18. päättää valtuustokausittain lyhytaikaisen rahoituksen enimmäismäärästä;
19. valvoo ja vastaa hyvinvointialuekonsernin kokonaisturvallisuudesta sekä valvoo, että turvallisuus- ja varautumisjärjestelyt toimeenpannaan ohjeistusten mukaisesti;
20. voi edelleen delegoida päätösvaltaa johtosäännöllä.

Lisäksi hallintosäännön 42 § 1 mom. mukaan aluehallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta aluevaltuustolle;
2. vastaa aluevaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisista tehtävistä;
3. vastaa konsernirakenteen strategisesta kehittämisestä;
4. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
5. päättää osakassopimuksista;
6. antaa hyvinvointialueen ennakkokannan konserniohjeen edellyttämissä asioissa;
7. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon; vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista;
8. nimeää hyvinvointialueen ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin;
9. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

8.4. Hyvinvointialuejohtajan tehtävät

Hyvinvointialuejohtajan tehtävänä on 31-32 § lisäksi 42 § 2 mom. mukaan

1. valmistella ja esitellä aluehallitukselle sille kuuluvat konsernijohdon tehtävät;
2. suorittaa muut aluehallituksen hyvinvointialuejohtajalle delegoidut konsernijohdon tehtävät.

9. Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinta ja nimittäminen

Hyvinvointialuekonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai säätiöiden hallitusten jäsenten valinnasta vastaavat kyseisten yhteisöjen yhtiökokoukset siten kuin näiden yhtiöjärjestyksissä tai niitä vastaavissa säännöissä on määrätty. Myös hallitusten jäsenten lukumäärä määräytyy yhtiöjärjestysten tai niitä vastaavien sääntöjen perusteella. Mahdollisissa osakassopimuksissa voidaan sopia osakkaiden oikeudesta nimetä jäseniä hallitukseen.

Hyvinvointialue ei lähtökohtaisesti suoraan nimeä jäseniä tytäryhteisöjen tai säätiöiden hallitukseen. Emoyhteisön roolina valinnassa on käyttää tytäryhteisön yhtiökokouksessa emokonsernille kuuluvaa omistukseen määräysvaltaansa. Hyvinvointialue emoyhteisönä tekee yhtiökokouksille tai vastaaville kokouksille ehdotukset tytäryhteisöjen tai säätiöiden hallituksen jäseniksi omalta osaltaan.

Hallintosäännön 42 § 1 mom. 8.-kohdan mukaisesti aluehallitus nimeää hyvinvointialueen ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen.

Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten tulee olla henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopivia hallitustyöskentelyyn ja heillä tulee olla sellaiset tiedot, taidot ja ymmärrys, jotta he pystyvät menestyksellä hoitamaan luottamustehtäväänsä konserniyhteisön hallituksen jäsenenä. Lisäksi jäseniksi valittavalla tulee olla riittävästi aikaa luottamustehtävän asianmukaiseen ja huolelliseen hoitamiseen. Kaikessa toiminnassaan hallituksen jäsenenä toimiessaan on noudatettava lainmukaisuuden vaatimuksia. Valinnassa on noudatettava myös lakia naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta ja sen asettamia vaatimuksia sukupuolikiintiöille. Lisäksi hallitusten jäsenten tulee täyttää osakeyhtiölain ja hyvinvointialuelain edellyttämät vaatimukset.

Yhtiöiden hallitusten kokoonpanoissa on otettava huomioon yhteisöjen toimialojen edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallitusten jäsenten tulee lisäksi ymmärtää hyvinvointialueomistajan periaatteet, yhtiökohtaiset strategiset tavoitteet sekä sitoutua niiden noudattamiseen.

10. Konserniraportointi

Tytäryhteisön tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan siten kuin konserniohje edellyttää. Hyvinvointialueen konsernijohtolla on tarvittaessa oikeus pyytää tytäryhteisöiltä erillisiä selvityksiä niiden toiminnasta ja taloudesta.

Tytäryhteisöllä on hyvinvointialuelain 121 §:n mukaisesti tiedonantovelvollisuus. Tiedonantovelvollisuuden perusteella hyvinvointialueen hallituksella on oikeus saada tytäryhteisön hallitukselta tai muulta hallitusta vastaavalta toimielimeltä tarvitsemansa tiedot hyvinvointialuekonsernin taloudellisen aseman arviointiin ja sen toiminnan tuloksenlaskemiseen tarvittavat tiedot. Hyvinvointialuelain tiedonantovelvollisuutta koskeva säännös ei ulotu osakkuusyhteisöön, jonka osalta tiedonantovelvollisuus määräytyy kirjanpitolain 6 luvun 14 §:n mukaisesti ja rajoittuu konsernitilinpäätöksen laatimista varten tarpeellisten tietojen antamiseen.

Liikesalaisuuksien piiriin kuuluvat sekä muut salassa pidettävät asiat käsitellään hyvinvointialueella salassa pidettävänä.

10.1. Toiminnan ja talouden suunnittelu

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa hyvinvointialueen konsernijohtolle vuosittaiset investointi- ja taloussuunnitelmansa, joilla tarkoitetaan niiden omia talousarvioita, budjetteja tai vastaavia asiakirjoja, joissa tytäryhteisöt ovat suunnitelleet investointejaan tai taloudellista toimintaansa. Taloussuunnitteluun liittyvissä käytännöistä ja suunnittelumalleista päättävät viimesijassa kunkin tytäryhteisön hallitukset itsenäisesti.

10.2. Yhteisöjen lainanotto ja vakuuttaminen

Hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisöjen tulee neuvotella hyvinvointialueen talousjohtajan kanssa yhteistoiminnasta lainanotossa ja vakuuttamisessa. Samaa menettelyä noudatetaan myös mahdollisessa sijoitustoiminnassa.

10.3. Osavuositarkastukset

Tytäryhteisön tulee toimittaa konsernijohtolle osavuositarkastukset toiminnastaan ja taloudestaan. Hyvinvointialueen talousjohtaja antaa tarkemmat ohjeet ja aikataulut osavuositarkastusten osalta.

10.4. Konsernitilinpäätös

Hyvinvointialuelain 118 §:ssä on säädetty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta ja sekä sen sisällöstä.

Konserniohjeessa on määritelty yleiset periaatteet ja menettelytavat, joilla varmistetaan konsernitilinpäätöksen laatiminen hyvinvointialuekonsernissa. Hyvinvointialueen talousjohtajan vastuulla on järjestää tarvittavat neuvonpidot tytäryhteisöjen kanssa sekä antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita liittyen konsernitilinpäätöksen laadinnan raportointiin.

Varsinainen tietojenantoa koskeva ohjeistus annetaan vuosittain. Ohjeeseen sisältyy konsernitilinpäätöksen laadinta-aikataulu, tiedonannon määräajat, ohjeet annettavien tietojen sisällöstä ja muodosta sekä mahdolliset lomakepohjat tilinpäätös- ja toimintakertomusten ilmoittamiseen.

10.5. Konserniyhteisöjen tilikausi

Konserniyhteisöillä tulee olla pääsääntöisesti tilikausi, joka vastaa kalenterivuotta. Mikäli tytäryhteisö noudattaa kalenterivuodesta poikkeavaa tilikautta, hyvinvointialueen on haettava kirjanpitolautakunnalta poikkeuslupaa tytäryhteisön yhdistelystä kalenterivuodesta poiketen konsernitilinpäätökseen.

10.6. Konsernissa sovellettavat tilipuitteet ja tilinpäätöskaavat

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tilipuitteet poikkeavat jossain määrin toisistaan. Tietosisällöltään yhtenevien tilien osalta on kuitenkin syytä pyrkiä yhdenmukaiseen nimikkeistöön. Tilinpäätösyhdistelyä konsernitilinpäätöksestä voidaan auttaa vastaavuus taulukoilla.

Hyvinvointialue noudattaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vahvistamia tilinpäätöskaavoja. Muut konserniyhteisöt noudattavat kirjanpitoasetuksen mukaisia kaavoja toiminnan luonteesta riippuen.

10.7. Kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteet

Kaikissa hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä hyvää tilintarkastustapaa. Hyvinvointialueen osalta kirjanpitolakia noudetaan soveltuvin osin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeisiin ja lausuntoihin perustuen. Muissa konserniyhteisöissä noudatetaan kirjanpitolautakunnan ohjeistusta.

11. Keskitetyt konsernitoimet

11.1. Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus

Hyväksymällä konserniohjeen tytäryhteisön hallitus tai hallitusta vastaava toimielin sitoutuu noudattamaan keskitetyistä toiminnoista annettua ohjeistusta. Tytäryhteisön johdon velvollisuutena on kuitenkin toimia ensisijaisesti oman yhteisönsä edun mukaisella tavalla. Keskitetyn toiminnan ohjeistusta on sovellettava siten, että ristiriitaisuuksia pakottavan lainsäädännön ja ohjeistuksen välillä ei pääse syntymään. Mahdollisissa ristiriitatilanteissa pakottava lainsäädäntö syrjäyttää ohjeistuksen.

Hyvinvointialuekonsernissa sen johto vastaa siitä, että hyvinvointialueella ja sen konserniyhteisöillä on käytettävissä mahdollisimman laadukkaat ja kokonaisedulliset tuki- ja muut yhteiset palvelut. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi konsernin henkilöstöhallinnon palvelut ja tietohallinnolliset palvelut, rahoitukseen ja sijoitustoimintaan liittyvät palvelut.

11.2. Hankintoja koskevat ohjeet

Hankintatoiminnassaan tytäryhteisöjen tulee huomioida hankintalainsäädännön asettamat reunaehdot ja rajoitukset. Hyvinvointialuekonsernin hankintayhteistyön tavoitteena on saavuttaa konsernille sekä toiminnallisia että taloudellisia etuja ja hyötyjä. Hankintoja suunnitellessaan tytäryhteisöjen tulee selvittää mahdolliset hankintayhteistyön edellytykset hyvinvointialueen kanssa sekä pyrkiä tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön. Hankintayhteistyöhön osallistumista koskeva päätös tulee tehdä erikseen kussakin hyvinvointialuekonserniin kuuluvassa tytäryhteisössä konserniohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä tehdä tästä poikkeusta. Hyvinvointialueella on hankintaohje, jota noudatetaan pakottavan lainsäädännön ohella myös konserniyhteisöissä soveltuvilta osin. Keskeiset yleiset periaatteet hankinnoissa konsernitasolla ovat laillisuuden ja syrjimättömyyden periaatteet.

12. Hyvinvointialuekonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta

12.1. Konsernin valvonta ja riskienhallinta

Hyvinvointialuekonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteiden päättäminen kuuluu hyvinvointialuelain ja hallintosäännön perusteella hyvinvointialueen valtuuston päätettäväksi. Valvonta on tältä osin sisäistä ja ulkoista. Riskienhallinta on oleellinen osa hyvinvointialueen sisäistä valvontaa johtamista. Riskienhallinta perustuu riskien tunnistamiseen ja kuvaamiseen, toteutumisen vaikutusarviointiin, merkittävyyteen, toteutumisen todennäköisyyteen sekä mahdollisuuteen hallita riskejä käytävissä olevilla

menetelmillä. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen hyvinvointialuekonsernissa tytäryhteisöjen riskienhallinnassa voidaan noudattaa soveltuvin osin hyvinvointialueen riskienhallinnan yleisiä toimintaperiaatteita. Riskit liittyvät esimerkiksi rahoitukseen, talouteen, kiinteistöihin, asiakas- ja henkilöstöturvallisuuteen tai tietojärjestelmiin.

Hyvinvointialuekonsernin valvonnan luonne vastaa toteutukseltaan ja periaatteiltaan hyvinvointialueen sisäistä valvontaa, jonka toteuttamisen järjestäminen kuuluu hyvinvointialueen hallituksen vastuulle. Hyvinvointialuekonsernissa konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, joka voi käyttää valvonnassa apunaan määräämiään vastuuhenkilöitä sekä hyvinvointialueen sisäistä tarkastusta. Yhteisöjen sisäisessä valvonnassa ja tarkastuksessa merkittävä vastuu on myös kunkin yhteisön toimivalla johdolla. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on pyrkiä tuottamaan konsernijohtolle riittävä kuva sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Tarvittaessa konsernijohto voi päättää erillisestä sisäisestä tarkastuksesta konserniyhteisössä, jos normaalissa järjestyksessä tapahtuva valvonta katsotaan riittämättömäksi.

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat konserniyhteisöjen, erityisesti tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden sekä valtuuston tytäryhteisöille asettamien tavoitteiden toteutumisen seuranta, analysointi ja raportointi. Lisäksi konsernivalvonnan kohteena ovat merkittävimpien riskien ja epävarmuustekijöiden raportointi ja hallinta. Konsernivalvontaan kuuluu myös tytäryhteisöjen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä konserniohjeen noudattamista erityisesti keskitetyissä konsernitoiminnoissa ja konsernin sisäisten palvelujen käytössä.

Konsernivalvonnassa seurataan myös riskienhallintajärjestelmien toimivuutta hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa yhteisöissä. Kunkin yhteisön hallituksen tulee huolehtia siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan sekä riskienhallinnan periaatteet on määritelty.

Hyvinvointialueen riskienhallinnan vastuuhenkilöt antavat tytäryhteisöille ohjeita ja neuvontaa yhteiseen riskienhallintaan ja vakuuttamiseen liittyvissä asioissa.

12.2. Tilintarkastajan valinta

Konserniyhteisöjen tilintarkastus on järjestettävä kohdeyhteisön yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tai vastaavan määräyksen sekä konserniyhteisöä koskevien tilintarkastussäännösten edellyttämällä tavalla.

Konserniohjauksen tukemiseksi hyvinvointialueen tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastajaksi hyvinvointialueen JHTT-tilintarkastaja tai -yhteisö, jollei tästä ole poikkeamiseen ole perusteltua syytä. Vaihtoehtoisesti tytäryhteisön tilintarkastajaksi voidaan valita hyvinvointialueen tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön kanssa samaan yhtiöryhmään kuuluva HTM- tai KHT-tilintarkastaja tai -yhteisö.

Tämän lisäksi hyvinvointialueen tytäryhteisöihin voidaan valita toinen tilintarkastaja, mikäli yhtiöjärjestys tai jokin muu yhtiöjärjestyksestä vastaava määräys edellyttää tällaista toimenpidettä.

12.3. Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan tehtävät määräytyvät hyvinvointialuelain ja hyvinvointialueen hallintosäännön perusteella. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet sekä huolehdittava hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta huolehtii hyvinvointialuekonsernin hallinnon ja talouden tarkastamisesta valmistelemalla tilintarkastajan valinnan sekä tarkastuksen linjaukset.

Tarkastuslautakunnalla ja sen alaisella henkilöstöllä on oikeus saada tarpeellisia tietoja ja selvityksiä konserniyhteisöön kuuluvien yhteisöjen taloudesta ja toiminnasta sekä myös käydä tutustumassa konserniyhteisöjen toimintaan.

Konsernitilinpäätöksen ja osavuosisikatsausten edellyttämät raportit toimitetaan tarvittaessa myös tarkastuslautakunnalle.

13. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

Konsernijohton keinona ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön taloutta ja toimintaa on hyvinvointialueen ennakkokäsityksen hankinta. Periaatteessa jokaisella hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen jäsenellä on yksilövastuu ja hallituksen jäsenenä häntä ohjaa tässä tehtävässä ainoastaan yhtiön etu. Tosiasiallisesti tytäryhteisön hallitus edustaa samalla konsernin johtoa ja omistajaa yhteisön hallinnossa ja siten hallituksen toiminta on myös osa hyvinvointialuekonsernin omistajaohjausta.

Tytäryhteisön on hankittava ennakkokäsitys omistajalta jo valmisteluvaiheessa tehdessään päätöstä merkittävässä asiassa. Ennakkopäätöksen hankkimisesta vastaa tytäryhteisön hallituksen puheenjohtaja, jolla on vastuu ennakkopäätöksen hankkimisesta. Toimitusjohtajan valinnassa omistajan ennakkokäsityksen selvittää hallituksen puheenjohtaja. Ennakkokäsitys pyydetään vapaamuotoisesti, esimerkiksi sähköpostitse, hyvinvointialuejohtajalta ja konsernipalvelujen johtajalta.

Tytär- ja osakkuusyhteisön hallituksen, vastuuhenkilönä hallituksen puheenjohtaja (jollei muusta menettelystä ole sovittu hallituksessa), on hankittava konsernijohton ennakkokäsitys seuraaviin merkittäviin toimenpiteisiin:

- toimitusjohtajan valinta ja toimitusjohtajasopimus
- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön ja oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa hyvinvointialueeseen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (mukaan lukien immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajat muutokset

- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

14. Tietohallinto ja tietosuoja

Tietohallintopalvelujen toteuttaminen toimivalla tavalla on keskeinen osa hyvinvointialuekonsernin keskitettyjä palveluita. Oleellisesti tietosuoja liittyy henkilötietoihin mutta kyseessä voivat olla myös muut luottamukselliset, salassa pidettävät tai vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot. Tarvittaessa hyvinvointialue voi velvoittaa konserniyhteisöjä käyttämään keskitettyjä tietohallintopalveluita. Tietohallinnon järjestämisen keskityksen tavoitteena on varmistaa, että tietosuoja ja tietoturvallisuus toteutuvat hyvinvointialuekonsernissa riittävällä ja yhdenmukaisella tavalla.

Konserniohjauksessa emoyhtiö valvoo, että konserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan eurooppalaista tietosuoja-asetusta sekä tätä täydentävää kansallista tietosuojalakia ja tietosuoja-asetusta. Konsernin sisäisten ohjeistusten ollessa ristiriidassa lakien ja asetusten kanssa syrjäytyvät ristiriidassa olevat ohjeet ja niiden sijaan noudatetaan lainsäädännön asettamia vaatimuksia. Tietosuojan toteuttaminen on keskeinen osa kunkin hyvinvointialuekonserniin kuuluvan yhteisön asianmukaista riskienhallintaa. Kullakin hyvinvointialuekonserniin kuuluvalla yhteisöllä tulee olla nimettyinä tietosuojavastaava sekä tietosuojan ja tietoturvan yhdyshenkilöt.

Erytystä huomiota yhteisöissä tulee kiinnittää huomiota siihen, että henkilötietoja sisältävät rekisterit ovat asianmukaisesti suojattuina ja että niiden käyttäminen perustuu tarpeeseen sekä asianmukaisuuteen. Keskeinen osa tietoturvallisuuden ja tietosuojan riskienhallintaan on, että havaittuihin puutteisiin puututaan heti, kun puutteita niissä on huomattu. Tietosuojan ja tietoturvallisuuden käytäntöjä ja prosesseja kehitetään ja parannetaan jatkuvalla valvonnalla ja raportoinnilla sekä koulutuksella. Tässä yhteydessä noudatetaan myös ulkopuolisilta tahoilta, kuten eri viranomaisilta esimerkiksi tietosuojavaltuutetulta saatavia ohjeita. Konsernitasolla varmistetaan esimerkiksi, että konsernissa on laadittu asianmukaiset tietosuoja- ja rekisteriselosteet konserniyhteisöjen verkkosivuille.

Konsernijohto asettaa tietosuojalle ja tietoturvallisuudelle tavoitteet ja vaatimukset konsernitasolla. Hyvinvointialueen tietohallinnossa noudatettavia keskeisiä periaatteita ovat riskienhallinnasta huolehtiminen, jolla tarkoitetaan riittävää tietosuojaa, tietoturvallisuutta sekä jatkuvuussuunnittelua.

Kunkin konserniin kuuluvan yhteisön johto vastaa siitä, että niiden tietosuoja on periaatteiden toteuttamisesta ja noudattamisesta oman organisaationsa osalta.

Potilasasiakirjojen osalta johtajaylilääkärin sekä asiakasasiakirjojen osalta sosiaalihoitajan tehtävänä on antaa ohjeet potilas- tai asiakasasiakirjoista ja niiden käsittelystä paitsi hyvinvointialueella niin myös konserniyhteisöissä, mikäli potilas- tai asiakasasiakirjoja on tarpeen käsitellä jossakin hyvinvointialuekonserniin kuuluvassa yhteisössä.

Tietosuojan ja tietoturvallisuuden järjestämistä voidaan tukea erikseen annettavilla ohjeilla ja päätöksillä. Tällaiset ohjeet ja päätökset voivat liittyä esimerkiksi uusien teknologioiden, järjestelmien ja järjestelmien välisten integraatioiden hankkimiseen. Mahdollisuuksien mukaan tietohallintoon liittyvien asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja hankinnoissa on tehtävä yhteistyössä hyvinvointialuekonsernin kesken.

15. Tiedottaminen ja viestintä konsernia koskevissa asioista

Hyvinvointialueen velvollisuutena on huolehtia, että sen tytäryhteisöjen toiminnasta viestitään asianmukaisesti. Tytäryhteisöjen tulee antaa viestintää ja tiedotusta varten hyvinvointialueen konsernihoitolle sen pyytämät tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta ja viestinnästä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä hyvinvointialueen puolelta konsernihoito. Yhteisöjen viestinnän ja tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Viestinnässä ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida hyvinvointialueen yleiset viestintä-, markkinointi- ja tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännösten sisältö.

Liite konserniohjeeseen

Tytäryhteisöt

-

Osakkuusyhteisöt

- KokkoPesu Oy

Muut

- Pohjois-Suomen laboratorokeskuksen hyvinvointiyhtymä (NordLab)
- Una Oy
- TyöplusKunta Oy
- 2M-It Oy
- Tervia Osaajat Oy
- Pohjois-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon osuuskunta
- SOTEVirtuaalikirjasto Oy
- Monetra Oulu Oy
- Esko Systems Oy
- Kuntien Tiera
- Osuuskunta Keskikaista
- Istekki Oy
- DigiFinland Oy

(Tilanne 26.10.2022)